

25.4.2022

Talousvaliokunta

Lausuntopyyntö: U 26/2022 vp

U-kirjelmä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin uudistamisesta

Valtioneuvosto on antanut kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (uudelleenlaadittu). Kaupan liitto toteaa komission ehdotuksesta ja U-kirjelmästä seuraa-

1. Yleisiä huomioita 55-valmiuspaketista

Kaupan toimiala on ollut, ja haluaa olla, kärkijoukoissa ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä. Ilmastonmuutoksen vastainen työ tulee edellyttämään yrityksiltä massiivisia investointeja, joten sijoitettava raha tulee käyttää ilmastonäkökulmasta tehokkaimmalla ja järkevimmällä mahdollisella tavalla.

Raha on niukkuushyödyke, minkä pandemia ja Europan alueella syttynyt sota ovat nousevien hintojen myötä konkreettisesti osoittaneet. **Euroopan unionin eri jäsenmaiden olosuhteet sekä toteutettujen ilmasto- ja energiatomien taso vaihtelevat paljon, eikä sama pakettiratkaisu ole kustannustehokkain tai edes toimivin mahdollinen tapa kunnianhimoisten ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseen.** Mitä kannattamattomampia investoinnit ovat, sitä enemmän ne aiheuttavat lisäkustannuksia, ja kustannukset suurelta osalta siirtyvät kansalaisten maksettavaksi joko suoraan tai epäsuorasti. Ilmastotoimien toteuttaminen edellyttää kuitenkin kansalaisten hyväksyntää ja se on mahdollista saavuttaa, jos politiikkatoimet ovat kustannustehokkaita, markkinavetoisia, ennustettavia ja niitä tuetaan siirtymävaiheessa, jotta vihreä siirtymä voi tapahtua Suomessa ja muissa EU-jäsenmaissa taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla.

Euroopan unionin luontainen rooli energia- ja ilmastotyössä on kunnianhimoisten tavoitteiden asettaminen, tavoitteiden saavuttamisen etenemisen valvonta ja jäsenvaltioiden energia- ja ilmastotyön tukeminen. Nyt unioni on poikennut tästä luontaisesta roolistaan, ja säätänyt ehdotuksen, joka sisältää myös tavoitteiden toteuttamiskeinoja. **Jotta ilmastoneutraalius on mahdollista saavuttaa tehokkaim-**

25.4.2022

malla mahdollisella tavalla, tulee 55-valmiuspaketin toteuttamiskeinot jättää jäsenmaiden päätettäväksi. Näin päästöjen vähentämiskeinoja voidaan tarkastella kokonaisvaltaisesti teknologianeutraalilla ja kansalliset, alueelliset ja paikalliset vahvuudet huomioon ottavalla tavalla.

2. Yleisiä huomioita U-kirjelmästä

Kaupan liiton mielestä valtioneuvoston kirjelmä (U 26/2022) eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (EPBD) on **tasapainoinen ja tukee pääsääntöisesti hyvin kaupan alan ilmastotyötä. Delegoitujen säädösten ongelmia on U-kirjelmässä tuotu hyvin esiin ja niihin on myös esitetty mielestämme tarpeellisia muutoksia.**

Kaupan liitto tukee vahvasti eduskunnan lausuntoa (17.3.2022) EPBD-esityksen toissijaisuusperiaatteen vastaisuudesta. Tämä on merkittävä ja selkeä viesti Euroopan komission suuntaan jäsenmaalta, joka yhtenä harvoista on saavuttanut sille asetetut energiankäytön tehostamistavoitteet. Euroopan komissio ei voi eikä saa jättää kustannustehokkuusnäkökulmaa huomioimatta rakennusten energiatehokkuuden parantamisessa.

3. Kaksi merkittävää muokkausehdotusta U-kirjeen sisältöön

Kaupan liitto haluaa tuoda esiin vahvan huolensa sähköautojen tiukentuvaa latausinfrastruktuurin rakentamisvelvoitetta kohtaan, joka on olemassa olevien ei-asuinrakennusten osalta sekä ylimitoitettu että ei palvele kaupan toimialan asiakas-tarpeita.

Euroopan komissio ehdottaa, että EPBD direktiivin tarkistamisessa olemassa olevien ei-asuinrakennuksien parkkipaikkojen latauspistevaatimuksia sähköautoille kiristettäisiin huomattavasti. Ei-asuinrakennuksiin, joiden yhteydessä on yli 20 parkkipaikkaa, tulisi vuoden 2027 alkuun mennessä rakentaa sähköautojen latauspisteitä 10 % parkkipaikkojen kokonaismäärästä.

Kaupan alalla suuret pysäköintialueet käsittävät yli 1 000 pysäköintipaikkaa per kiinteistö. **Komission ehdotus on Suomen olosuhteet, rakennuskanta ja parkkipaikkojen suuri määrä huomioiden kohtuuton.** Suomi on pinta-alaltaan suuri maa, jossa ihmiset asuvat hajallaan ja joutuvat käyttämään liikkumiseensa omia autoja. Suomessa on tästä johtuen enemmän pysäköintipaikkoja kuin esimerkiksi Keski-Euroopassa, koska meillä ei ole yhtä tiivistä kaupunkirakennetta ja maata on edulli-

25.4.2022

sempaan hintaan tarjolla. Monilla yrityksillä on isoja asiointiparkkipaikkoja sesonkeja ja vilkasta lyhyttä asiointiaikaa varten ja parkkipaikat ovat suurimman osan aikaa vähäisellä käytöllä. Komission ehdotuksen nojalla latauspisteitä jouduttaisiin rakentamaan Suomeen satoja tuhansia ja latauspisteiden rakentamisesta aiheutuisi satojen miljoonien eurojen kustannukset.

Kaupan liitto on tyytyväinen, että valtioneuvosto on U-kirjeessä kiinnittänyt kriittistä huomiota komission ehdotukseen ja sen aikatauluun olemassa olevien ei-asuinrakennusten osalta ja siihen, että jäsenvaltioiden olisi merkittävästi poikettava kansalliseen omistusoikeus- ja vuokralainsäädäntöön perustuvista omistajan tai vuokranantajan suostumusvaatimuksista. Kaupan liitto esittää kuitenkin U-kirjelmää tarkennettavaksi siten, että Suomi esittää olemassa olevia rakennuksia koskevien latauspiste- ja latauspistevalmiusvaatimusten säilyttämistä voimassa olevan direktiivin tasolla. Tämä yksin takaa kymmenien tuhansien uusien latauspisteiden rakentamisen vuoden 2025 alkuun mennessä.

Lisäksi Euroopan komission ehdotuksen mukaan kaikissa ei-asuinrakennuksissa, joissa on yli 20 autopysäköintipaikkaa, polkupyörän pysäköintipaikkoja tulisi olla yksi jokaista autopysäköinti-paikkaa kohden vuoden 2027 alkuun mennessä. Valtioneuvosto suhtautuu U-kirjelmässä myönteisesti ehdotukseen ja joustomahdollisuuksiin. **Suomessa asian ohjaaminen täytyy tapahtua kansallisesti ja paikallisella tasolla (maankäytön suunnittelu, tonttien luovutukseen liittyvät ehdot), jossa ymmärretään kunkin kiinteistön tarpeet liittyen paikallisiin liikenneverkkoihin ja käytettyihin liikkumistapoihin. Kaupan liitto katsookin, ettei rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä tule säätää pyöräparkeista. Pyöräparkit eivät liity rakennusten energiatehokkuuteen.**

Kohteliaimmin

Mari Kiviniemi

toimitusjohtaja

Kaupan liitto